

КОГА ДА ПОТЪРСИТЕ ЛОГОПЕД ЗА ДЕТЕТО СИ?

До 12 месеца

- Бебето не проявява интерес към вокалните игри;
- Липсват гукане, лепет и първата дума;
- Не реагира на познати шумове и гласове от заобикалящия го свят;
- Изглежда слабо подвижно, уединено;
- Не проявява интерес към ярки и/или движещи се играчки;
- Смятате, че не чува или не ви разбира;

До 24 месеца

- Детето изглежда пасивно, мутно, тремаво или трудноподвижно;
- Продължава да не разбира вашите думи;
- Не прави опити да звукоподражава, повтаря, интонира, произнася или комбинира думи;
- Трудно общува и не изпълнява прости инструкции като “дай” и др.;

На 3 години

- Усещате, че речникът е беден, а запасът от думи, които разбира и продуцира – ограничен;
- Не разпознава лицата на познатите хора, не назовава вашето име, частите на главата, имената на животни, предмети от бита, играчки;
- Липсва любознателност и интерес;
- Забелязвате странни, атипични, хаотични или стереотипни, ритуално повтарящи се движения;
- Започва да нахъсва изказването. Прави дълги паузи. Думите са с трудно начало, често повтаря звук или сричка. Заеква или запъва;
- Отказва да говори, мълчи и избягва социални контакти;

На 4 години

- Артикулацията е неправилна, липсват звукове, заменят се с други или се произнасят неправилно;
- Не разбира инструкции;
- Има нисък праг на внимание и не помни;
- Не повтаря гатанки, не рецитира, не разказва кратки приказки, събития, случки;
- Все още не посочва и не назовава цветове и форми, не сортира, не класифицира;
- Не съгласува думите по род, число и време;
- Има аграматичен, телеграфен стил на изказ. Тогава детето не употребява предлози, съюзи, въпросителните частици;
- Не държи молив, не иска да оцветява, не рисува;
- Трудно общува с възрастни и връстници;

На 5 години

- Няма ясно звукопроизношение. Начинът на продукция на звуковете е замазан, специфичен. Говорните органи се движат атипично. Липсват звукове като с-з, ц-ч, ш-ж, р и л;

- Изреченията са непълни, речникът-беден, а словоредът объркан;
- Трудно помни букви и цифри;
- Виждате склонност към огледално изписване;
- Не съотнася звука с неговия зрителен образ – буквата;
- Не разбира приказки, не проследява последователността на събития при серия картини, избягва да разказва;

На 6 години

- Има остатъчни проблеми в артикулацията.
- Звуковете “р” и “л” вече трябва да са част от речта на детето и да се изговарят отчетливо. Необходимо е говорът да бъде чист и ясен, защото нарушенията от устната реч могат да бъдат пренесени в писмената. Например – ако детето заменя “р” с “й” ще напише вместо “роза” – “йоза”.
- Параметрите на езиковата система трябва да бъдат сформирани – фонология, морфология, семантика, синтаксис, прагматика. Ако има дефицит той ще рефлектира върху писмената страна на езиковата система с изразено разстройство при писане под диктовка и самостоятелно писане.
- Не може да преписва букви и цифри;
- Не спазва редове;
- Учи трудно и има явен проблем във вниманието и паметта;
- Забелязвате, че страда мисленето и въображението.

На 7 години

- Има обучителни затруднения - дисграфия, дислексия, (а) дискалкулия.

Още комплексни случаи, които изискват работа с логопед:

- При наличие на заболяване (на централната нервна система, епилепсия, церебрална парализа, менингит, енцефалит, др.);
- При фамилна предразположеност и данни за трудно проговаряне в семейството, заекване, атипичен говор, хиперактивност, дислексия, дисграфия, др.;
- При придобита травма (по време на раждането, падане, катастрофа, др.);
- При наличие на парализа, пареза;
- При вродена цепка на устната и/или небцето и назален говор;
- При синдроми, които засягат говора и/или езиковата система;
- При сензорни нарушения;
- При интелектуален дефицит (категории деца с умствена изостаналост);
- Генерализирани разстройства на развитието (разстройства от аутистичния спектър);
- Специфични разстройства на развитието;
- Общи и специфични разстройства на училищните умения (разстройства на четенето, на правописа, на аритметичните умения, на научаването);
- При заекване, запъване, прекалено бързо или прекалено бавно говорене;
- При гласови нарушения – афонии, дисфонии и ринофонии с различна етиология;
- При ограничени комуникативни и социални умения.